

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce **E. N.**, zastoupeného Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Ostrava, Stodolní 7, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí**, se sídlem Praha 10 – Vršovice, Vršovická 65, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 3. 2016, č. j. 8 A 384/2011 - 152,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím Ministerstva životního prostředí (dále též jen „žalovaný“) ze dne 16. 10. 2006, č. j. 580/555/ENV/06, sp. zn. 000372/A-10 (dále též jen „rozhodnutí žalovaného“), bylo změněno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, oblastního inspektorátu Ostrava (dále též jen „ČIŽP“) ze dne 31. 5. 2006, č. j. 49/OOP/0600938.47/06/VPD, tak, že z bodů 1. a 2. jeho výroku byly vypuštěny některé části objektu deliktního jednání (parcely č. X v k. ú. X, které nebyly součástí přírodní rezervace *„Koutské a Zábřežské louky“*, a parcely č. X v k. ú. X, které nebyly součástí ochranného pásma této přírodní rezervace) a pokuta byla odpovídajícím způsobem snížena z 225 000 Kč na 170 000 Kč. Rozhodnutím ČIŽP, ve spojení s rozhodnutím žalovaného, tedy byla žalobci jako podnikající fyzické osobě uložena pokuta v úhrnné výši 170 000 Kč, a to jednak podle § 88 odst. 2 písm. n) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“), za

vykonávání činnosti ve zvláště chráněném území přírodní rezervace „*Koutské a Zábřežské louky*“ v rozporu s § 34 odst. 1 písm. c) a f) tohoto zákona v období od října 2003 do 30. 6. 2004 ve výši 70 000 Kč, a jednak podle § 88 odst. 1 písm. f) zákona č. 114/1992 Sb. za vykonávání činnosti v ochranném pásmu této přírodní rezervace v rozporu s § 37 odst. 2 téhož zákona v období od 20. 10. 2003 do prosince 2004 ve výši 25 000 Kč (realizace části stavby „*Úprava vodního toku Štěpánka v k. ú. X*“ – manipulační pás, skládka, vyhrnutí a rozprostření materiálu, zvýšení původní úrovně terénu). Kromě toho byla žalobci bodem 3 výroku rozhodnutí ČIŽP, který nebyl rozhodnutím žalovaného dotčen, uložena pokuta podle § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., za porušení § 7 odst. 1 téhož zákona (zničení 93 ks stromů a 3690 m^2 keřů), a to ve výši 75 000 Kč. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15. 3. 2016, č. j. 8 A 384/2011-152 (dále též jen „napadený rozsudek“), žalobu výrokem I. zamítl a uloženou pokutu výrokem II. snížil z částky 170 000 Kč na částku 105 144 Kč.

[2] Jak vyplynulo z odůvodnění tohoto rozsudku, městský soud ve věci rozhodoval již potřetí. Poprvé se tak stalo rozsudkem ze dne 29. 10. 2009, č. j. 8 Ca 343/2006-63, jímž rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 10. 2006, č. j. 580/555/ENV/06, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; tento rozsudek Nejvyšší správní soud zrušil svým rozsudkem ze dne 9. 12. 2011, č. j. 2 As 26/2010-98 (všechny rozsudky zdejšího soudu jsou dostupné z http://www.nssoud.cz), a věc městskému soudu vrátil k dalšímu řízení. Podruhé rozhodl městský soud rozsudkem ze dne 28. 8. 2013, č. j. 8 A 384/2011-123, jehož výrokem I. žalobu zamítl a výrokem II. uloženou pokutu snížil z částky 170 000 Kč na 1 000 Kč. Na podkladě kasační stížnosti žalovaného však Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 24. 7. 2015, č. j. 2 As 102/2013-31, zrušil i tento rozsudek městského soudu a věc mu opět vrátil k dalšímu řízení. Důvodem tohoto zrušení byl způsob, jakým městský soud užil své moderační oprávnění [§ 78 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)], a který se odrazil ve výroku II. tohoto rozsudku. Nejvyšší správní soud městskému soudu vytkl, že se nedostatečně zaměřil na určení doby, po kterou u žalobce mohla být reálně přítomna dobrá víra o tom, že jemu předložené stavební povolení bylo vydáno po přijetí potřebných výjimek a souhlasů k činnostem ve zvláště chráněném území a jeho ochranném pásmu. Při novém rozhodování měl městský soud zohlednit také fakt, že možnost snížení sankce je limitována nejen skutečnou dobou, po kterou mohl být žalobce v dobré víře, ale též přítomností jiného sankcionovaného skutku, který dobrá víra pokrývat nemohla.

[3] Městský soud při užití moderačního oprávnění dospěl v napadeném rozsudku k závěru, že datum 29. 4. 2004, uvedené ve stavebním deníku na straně č. 5895964, k němuž byla zastavena realizace stavby vodního díla „*Úprava toku Štěpánka v katastrálním území X*“, prováděná na základě rozhodnutí Městského úřadu Kravaře, odboru životního prostředí ze dne 9. 9. 2003 č. j. ŽP-3766/2003-Es-231.2 (dále jen „stavební povolení“), je dnem, od kterého si žalobce musel být vědom, že jeho činnost koliduje se zájmem na environmentální ochraně dané lokality. Vzhledem k tomu, že se městskému soudu jevila pokuta uložená správním orgánem v bodě 1. prvostupňového rozhodnutí ve výši 70 000 Kč i nadále jako nepřiměřeně přísná, snížil ji na částku 16 065,- Kč; vycházel přitom z počtu dní, kdy žalobce byl v dobré víře (1. 10. 2003 až 28. 4. 2004, tj. 211 dní), a z počtu dní, kdy v dobré víře nebyl (29. 4. 2004 až 30. 6. 2004, což činí 63 dní). Obdobným algoritmem snížil městský soud pokutu uloženou v bodě 2. rozhodnutí ČIZP ve výši 25 000 Kč za protiprávní jednání uskutečněné v období od 20. 10. 2003 do doby ukončení

stavební činnosti v prosinci 2004, a to na částku 14 079 Kč (zde byl žalobce v dobré víře od 20. 10. 2003 do 28. 4. 2004, tj. 191 dní, a naopak v dobré víře nebyl od 29. 4. 2004 do 31. 12. 2004, tj. 247 dní).

[4] Co se týče pokuty uložené v bodu 3. prvostupňového rozhodnutí ve výši 75 000 Kč, ve vztahu k ní odkázal městský soud na předcházející rozsudky Nejvyššího správního soudu v této věci (viz výše), z nichž se podává, že povolení ke kácení dřevin se vydává bez přímé vazby na charakter daného území a při rozhodování se v zorném poli příslušného orgánu ochrany přírody a krajiny ocitají kritéria jiná, uvedená v § 8 zákona č. 114/1992 Sb., čemuž nasvědčuje také obecně formulovaná textace § 7 odst. 1 tohoto zákona. Platí tedy, že o povolení ke kácení dřevin je (až na výjimky) nutno žádat bez ohledu na to, zda se daná dřevina nachází na zvláště chráněném území. Z tohoto důvodu nepřistoupil městský soud k moderaci pokuty uložené v bodu 3. prvostupňového rozhodnutí, neboť žalobcem tvrzená dobrá víra, že stavební povolení reflektuje environmentální zájmy, se z povahy věci nemůže vztahovat k neoprávněnému vykácení 93 ks stromů a 3690 m^2 keřů.

[5] Konečně k důvodům zamítnutí žaloby (tedy primárního návrhu, směřujícího ke zrušení rozhodnutí žalovaného – pozn. NSS) městský soud s odkazem na právní názor vyslovený v předcházejících rozsudcích Nejvyššího správního soudu uvedl, že není podstatné, zda žalobce v dané věci prováděl stavební práce bez příslušného povolení, výjimky a souhlasu orgánů ochrany přírody a krajiny úmyslně či z nedbalosti, či zda vůbec o protiprávnosti svého jednání mohl vědět. Pro závěr o sankční odpovědnosti totiž postačuje zjištění, že to byl právě žalobce, kdo neaprobované zásahy fakticky realizoval; škodlivý následek je [s výjimkou skutkové podstaty uvedené v § 88 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb.] dán již samotným prováděním těchto činností.

[6] Proti tomuto rozsudku městského soudu brojí žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, odkazující na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti především uvádí, že se městský soud řádně nevypořádal se všemi žalobními námitkami a skutečnostmi, které jsou součástí správního spisu a které vyšly najevo v průběhu řízení před soudem; důkazem toho je konec konců i to, že ve věci rozhodoval již třikrát a pokaždé jinak. Za nepřezkoumatelné pokládá i rozhodnutí žalovaného a domnívá se, že pro tuto vadu jej měl městský soud zrušit. Vedle toho namítá stěžovatel i nezákonnost tohoto rozsudku, spočívající v nesprávném právním posouzení věci. Žalovaný pochybil, pokud nevzal v úvahu, že vodní tok řeky Štěpánky byl v podstatě stokou, odvádějící odpady kanalizace města Kravaře. Tyto odpadní vody nemohly samovolně odtékat, a proto město Kravaře (za současného nátlaku svých občanů) nechalo provést revitalizaci tohoto vodního toku. Zdůrazňuje, že podle schváleného projektu byly vykáceny pouze stromy a keře určené k likvidaci (pro stáří a špatný stav) a na jejich místo byly vysazeny porosty nové. Stěžovatel trvá na tom, že postupoval podle platného stavebního povolení a že mu žádný právní předpis neukládal povinnost zkoumat jeho soulad se všemi správními předpisy. Na tomto základě usuzuje, že jednal v dobré víře, pokud provedl likvidaci porostů v rozsahu stanoveném ve stavebním povolení. Stěžovatel dále namítá, že způsob korekce pokuty není správný. Městský soud zejména dostatečně srozumitelně a logicky neozřejmil, proč stěžovatel neměl být v dobré víře právě

v těch obdobích, která v odůvodnění svého rozsudku uvedl. Nesouhlasí rovněž se závěrem, že nelze moderovat pokutu uloženou v bodu 3. prvostupňového rozhodnutí, a pokládá jej za nedostatečně odůvodněný. Stěžovatel tak shrnuje, že jako zhotovitel díla byl po celou dobu jeho realizace v dobré víře a pouze plnil své smluvní povinnosti v souladu s platným stavebním povolením. Správní orgány rovněž nerespektovaly příkaz uvedený v § 88 zákona č. 114/1992 Sb., tj. povinnost přihlížet při stanovení výše pokuty k závažnosti protiprávního jednání a k rozsahu hrozící nebo způsobené újmy. Nebraly v potaz ani to, že stěžovatel po vykácení keřů a stromů provedl výsadbu nových dřevin, a tím napravil prvotní závadné jednání. Své jednání odmítá pojímat jako úmyslné porušení zákona. Ze všech výše uvedených důvodů proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se s výrokem I. napadeného rozsudku a akceptuje rovněž jeho výrok II. Kasační stížnost považuje za nedůvodnou, neboť městský soud rozhodl v souladu s právním názorem Nejvyššího správního soudu, uvedeným v rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 2 As 102/2013-31. Městský soud tudíž rozhodl správně, pokud žalobu zamítl a současně zohlednil nejen fakt, že možnost snížení sankce je limitována skutečnou dobou, po kterou mohl být stěžovatel v dobré víře, ale též přítomnost jiného sankcionovaného skutku, který stěžovatelova dobrá víra pokrývat nemohla. Má za to, že městský soud odůvodnil svůj právní názor dostatečně a že tento názor má oporu v opakovaných rozhodnutích Nejvyššího správního soudu. Stížnostní argumentace se prakticky shoduje s argumentací žalobní, bez reflexe k právním závěrům týkajícím se zejména objektivní odpovědnosti za dané správní delikty a akceptace dobré víry pouze v rozsahu správních deliktů podle § 88 odst. 1 písm. f) a § 88 odst. 2 písm. n) zákona č. 114/1992 Sb. Stěžovatel nezpochybnil, že naplnil veškeré znaky skutkové podstaty předmětných správních deliktů; jako podnikající fyzická osoba je za jejich spáchání objektivně odpovědný, tj. bez ohledu na zavinění. Okolnosti protiprávního jednání, na které se stěžovatel v kasační stížnosti odvolává, byly již relevantním způsobem zohledněny ve správním řízení. Použití moderačního oprávnění v rozsahu akceptovatelné dobré víry stěžovatele pokládá žalovaný za přijatelné. Ze všech výše uvedených důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[9] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud předně upozorňuje, že v pořadí první dvě kasační stížnosti, na jejichž podkladě došlo ke zrušení prvního a druhého rozsudku městského soudu, podal žalovaný správní orgán. V první kasační stížnosti brojil proti závěru městského soudu, že osobou primárně odpovědnou za spáchání správního deliktu nemůže být žalobce (nyní stěžovatel), ale jedině osoba, v jejíž prospěch bylo stavební povolení vydáno, ve druhé kasační stížnosti napadal způsob a rozsah, v němž městský soud snížil pokutu za správní delikt. Stěžovatel tak nyní podává kasační stížnost poprvé a uplatňuje v ní nejen námitky

proti způsobu užití moderačního oprávnění městským soudem, ale rovněž námitky proti samotnému závěru o odpovědnosti za spáchání správních deliktů.

[12] Otázkou odpovědnosti za spáchání předmětných správních deliktů se však již zevrubně zabýval Nejvyšší správní soud ve svém prvním rozsudku ze dne 9. 12. 2011, č. j. 2 As 26/2010-98. V něm, s odkazem na ustálenou judikaturu (například rozsudek ze dne 27. 7. 2011, č. j. 1 As 86/2011-50), uvedl, že deliktní odpovědnost vznikající na základě § 88 zákona č. 114/1992 Sb., je odpovědností objektivní. Jsou-li tedy skutkové podstaty aplikované v dané věci založeny na principu objektivní odpovědnosti, bude k ní povolán ten, kdo se protiprávního jednání, v jehož důsledku nastal zákonem předpokládaný škodlivý následek, dopustil, nikoli ten, v jehož prospěch bylo vydáno stavební povolení (nejde-li o stejnou osobu). Vysvětlil v této souvislosti, že ustanovení § 88 odst. 1 písm. c) a f), stejně jako § 88 odst. 2 písm. n) zákona č. 114/1992 Sb., nepostihují neobstarání si povolení (výjimky) k zásahu do zvláště chráněného území nebo jeho ochranného pásma, atd., ale samotný nedovolený zásah. Platí tedy, že osoba, která jako stavební profesionál stavební práce prováděla, se nemůže exkulpovat ani tím, že ve smlouvě s investorem či v povoleních k realizaci stavby nebyla o nutnosti vydání dalších povolení či souhlasů zmínka. Nejvyšší správní soud dodal, že stavební povolení není aktem, před jehož vydáním by se zohledňovaly všechny zájmy ochrany přírody a krajiny, neboť tato agenda nespadá do kompetence stavebního úřadu, ale jiného správního orgánu (vodoprávního úřadu).

[13] Co se týče otázky, zda lze odpovědnost za spáchání výše uvedených správních deliktů přičítat právě stěžovateli, je na místě připomenout, že na ni Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 12. 2011, č. j. 2 As 26/2010-98, nepodal konečnou odpověď, neboť se (s ohledem na nutnost doplnění dokazování) omezil se na konstatování, že *„nelze mít deliktní odpovědnost žalobce za vyloučenou“*. Nejvyšší správní soud tedy před vydáním nyní přezkoumávaného rozsudku městského soudu s definitivní platností vyslovil, že: 1) všechny řešené správní delikty jsou vystavěny na principu objektivní odpovědnosti (tedy odpovědnosti za následek, bez nutnosti zavinění), 2) za spáchání těchto deliktů je odpovědný ten, kdo fakticky prováděl stavební práce a terénní úpravy, v jejichž důsledku došlo k nedovolenému narušení environmentálních poměrů, nikoli ten, kdo jej k provedení těchto prací najal (a kdo obstaral pro tyto potřeby stavební povolení).

[14] Z pohledu nyní podané kasační stížnosti je nutné upozornit na ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního, podle kterého je kasační stížnost nepřípustná, směřuje-li proti rozhodnutí, *jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.* Toto ustanovení je třeba vykládat tak, že zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil (viz nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05; rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z http://nalus.usoud.cz). S ohledem na výše uvedené závěry zdejšího soudu, vyslovené jako závazný právní názor v jeho předchozím rozsudku, je tedy zřejmé, že v otázce odpovědnosti stěžovatele za spáchání deliktů je rozsah přípustné kasační argumentace již značně omezen; v nyní podané kasační stížnosti by tak stěžovatel mohl například přípustně tvrdit, že sankcionovanou stavební činnost vůbec neprováděl

nebo že ji neprováděl v takovém rozsahu, jak je mu přičítáno, mohl by zpochybnit, zda škoda na životním prostředí skutečně vznikla anebo zda se tak stalo v příčinné souvislosti s jeho jednáním, apod.

[15] Z obsahu kasační stížnosti však vyplývá, že stěžovatel svou argumentaci staví prakticky výlučně na tom, že jednal na základě platného stavebního povolení a že nebyl povinen zkoumat jeho soulad se všemi v úvahu přicházejícími předpisy z oblasti správního práva. Jedná se tedy v podstatě o obdobnou argumentaci, jako uplatnil v žalobě, založenou na premise, že jednal v dobré víře, že stavební povolení v sobě zahrnuje potřebná povolení a souhlasy orgánů ochrany přírody a krajiny. Tento právní názor však již byl zdejším soudem v pořadí prvním rozsudkem výslovně označen za nesprávný; městský soud pak tento právní názor v nyní přezkoumávaném rozsudku respektoval. Uvedený právní názor je ostatně závazný i pro zdejší soud, neboť i kasační soud je v řízení o opětovné kasační stížnosti vázán závazným právním názorem, který sám v téže věci vyslovil v předchozím zrušujícím rozsudku, neboť i přípustnost samotné opětovné kasační stížnosti [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.] je omezena na důvody, které Nejvyšší správní soud v téže věci dosud nevyřešil (viz usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007-56). Lze tedy uzavřít, že v tomto rozsahu je kasační stížnost stěžovatele nepřípustná.

[16] Ze stejného důvodu jsou nepřípustné i další argumenty stěžovatele, jimiž se snaží vyvrátit závěr o své odpovědnosti za spáchání předmětných správních deliktů, jako jsou například okolnosti, které měly být popudem k zadání stavebních prací, či tvrzení, že po nedovoleném vykácení dřevin vysadil stromy a keře nové, čímž měl zmírnit či dokonce plně eliminovat škodlivý následek na životním prostředí. Tato tvrzení (i kdyby se prokázala jejich pravdivost) totiž opět nemohou nic změnit na základní premise, dle které je za spáchání všech deliktů odpovědný ten, kdo prováděl stavební práce a terénní úpravy bez souhlasu orgánu ochrany přírody a krajiny; že byl touto osobou stěžovatel, bylo dostatečně prokázáno a stěžovatel to ani nezpochybňuje.

a. Z věcného hlediska se proto Nejvyšší správní soud zabýval pouze námitkami, které se upínají k výroku II. napadeného rozsudku, kterým městský soud podle § 78 odst. 2 s. ř. s. snížil uloženou sankci v mezích zákonem dovolených. V kasační stížnosti se v této souvislosti objevuje především námitka nepřezkoumatelnosti, respektive jiné vady řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], spočívající dílem v tvrzení, že městský soud nevypořádal všechny žalobní námitky a ve věci vydal již tři odlišná rozhodnutí, dílem ve výhradách ke způsobu korekce uložené pokuty v intencích § 78 odst. 2 s. ř. s., kdy městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku údajně srozumitelně neozřejmil, proč stěžovatel měl či neměl být v dobré víře právě v soudem vymezených obdobích. Z povahy věci se Nejvyšší správní soud zabýval těmito námitkami na prvním místě, neboť setrvale judikuje, že zpravidla teprve poté, dospěje-li k závěru, že napadené rozhodnutí přezkoumatelné je (a že řízení, které jeho vydání předcházelo, netrpí žádnými vadami majícími vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí), se může zabývat dalšími stížnostními námitkami (srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 8. 3. 2005, č. j. 3 As 6/2004-105, publikovaný pod č. 617/2005 Sb. NSS).

[17] Pokud jde o tvrzení, že městský soud nevypořádal všechny žalobní námitky a pouze odkázal na závěry, které učinil již ve svém předchozím rozsudku ze dne 28. 8. 2013, č. j. 8 A 384/2011-123, zde je třeba nejprve v obecné rovině uvést, že soudní praxe často kolísá v tom, jak na takové deficity odůvodnění (jsou-li zjištěny) nahlížet. Bez ohledu na to, zda je s takovým pochybením soudu spojována nepřezkoumatelnost rozsudku, či zda je na tento deficit nahlíženo jako na jinou vadu řízení, která měla vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé, jedná se o pochybení, které musí kasační soud zohlednit bez ohledu na to, zda je na něj kasační stížností poukazováno (viz § 109 odst. 4, věta za středníkem s. ř. s.). Uvedený závěr ovšem nelze interpretovat tak, že kasační soud může i v těchto případech zcela ignorovat dispoziční zásadu, která řízení o kasační stížnosti ovládá (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.); obecně totiž platí, že kvalita a preciznost ve formulaci stížnostních bodů a jejich odůvodnění v kasační stížnosti předurčuje obsah rozhodnutí kasačního soudu (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 14. 7. 2011 č. j. 1 As 67/2011 - 108, a ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54). Jinými slovy, s výjimkou případů, v nichž je přezkum soudního rozhodnutí objektivně nemožný, nelze přistoupit na tak široké pojetí zásady oficiality, které by znamenalo, že by Nejvyšší správní soud měl za stěžovatele dovozovat a odhadovat, v jakém směru je mu rozhodnutí pravděpodobně nesrozumitelné, v čem může stěžovatel spatřovat nedostatek jeho důvodů, jaké konkrétní žalobní body považuje za opomenuté nebo jakých vad řízení se měl soud dopustit a jaký konkrétní dopad do právní sféry stěžovatele tyto vady měly mít. Právě o takový případ jde v nyní posuzované věci, kdy stěžovatel tuto námitku uplatnil, avšak blíže již nerozvádí, které konkrétní žalobní námitky měly zůstat opomenuty a jak se toto opomenutí mělo odrazit v jeho procesní sféře. Za této situace se Nejvyšší správní soud omezil pouze na posouzení, zda městský soud přezkoumatelným způsobem vypořádal všechny argumentační pozice žaloby, přičemž dospěl k závěru, že se tak stalo. Tato kasační námitka tak není důvodná.

[18] K námitce, že městský soud ve věci rozhodoval již potřetí, přičemž pokaždé rozhodl jinak, zdejší soud uvádí, že tento stav je důsledkem kasačních řízení, které proběhly před Nejvyšším správním soudem, kdy žalovaný využil svého práva napadnout v pořadí první a druhý rozsudek městského soudu kasačními stížnostmi, s nimiž byl procesně úspěšný. Jakkoli lze chápat, že dosavadní průběh řízení před správními soudy nepřispívá k právní jistotě účastníků, existence tří odlišných rozhodnutí městského soudu není ničím jiným, než výsledkem legitimního využití opravných prostředků, které účastníkům procesní předpis dává k dispozici.

[19] Konečně k námitce, že z odůvodnění napadeného rozsudku nejsou seznatelné důvody, pro které městský soud moderoval uloženou pokutu právě tak, jak učinil, zdejší soud uvádí, že podrobné odůvodnění způsobu použití moderačního oprávnění obsahují odstavce třetí a čtvrtý strany sedmé napadeného rozsudku. V odstavci třetím městský soud zevrubně objasnil nejen to, který časový okamžik považuje z hlediska existence dobré víry za zlomový, ale také to, jak tento okamžik promítl do zhodnocení délky doby, po kterou stěžovatel v dobré víře být mohl, a naopak, po kterou v dobré víře v žádném případě nebyl. Obdobně vyložil, proč nemůže stejný algoritmus aplikovat na pokutu uloženou bodem 3. rozhodnutí ČIŽP. Z tohoto pohledu tak napadený rozsudek zcela obstojí.

[20] V kontextu této skupiny kasačních námitek považuje zdejší soud za vhodné upozornit, že nepřezkoumatelnost soudního rozhodnutí není projevem nenaplněné subjektivní představy účastníka o tom, jak podrobně by mu mělo být toto rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu zcela znemožňuje jeho přezkum (což ovšem není případ dané věci). Zdejší soud se v minulosti také opakovaně vyslovil k tomu, jaké minimální kvality musí vykazovat odůvodnění soudního rozhodnutí. Například v rozsudku ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008-130, vyslovil, že *„[p]řestože je třeba na povinnosti dostatečného odůvodnění rozhodnutí z hlediska ústavních principů důsledně trvat, nemůže být chápána zcela dogmaticky. Rozsah této povinnosti se totiž může měnit podle povahy rozhodnutí a musí být posuzován ve světle okolností každého jednotlivého případu. Zároveň tento závazek nemůže být chápán tak, že vyžaduje za všech okolností podrobnou odpověď na každý jednotlivý argument účastníka.*“. Obdobně se z rozsudku ze dne 25. 3. 2010, č. j. 5 Afs 25/2009 – 98, publikovaného pod č. 2070/2010 Sb. NSS, podává, že *„[s]oud, který se vypořádává s (...) argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá (...). Na druhou stranu podle ustálené judikatury nelze povinnost soudu řádně odůvodnit rozhodnutí chápat tak, že musí být na každý argument strany podrobně reagováno.*“ Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že kasační námitky podřaditelné pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. v dané věci důvodné nejsou.

[21] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá rovněž nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, pro kterou měl městský soud toto rozhodnutí zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], avšak tuto námitku opět nenaplňuje žádným konkrétním tvrzením (tj. neuvádí, v čem má tato vada spočívat, pouze zmiňuje, že tato nepřezkoumatelnost měla za následek tři různá soudní rozhodnutí). I v tomto případě se proto Nejvyšší správní soud omezuje na konstatování, že nemůže za stěžovatele dovozovat, v jakém směru je mu správní rozhodnutí pravděpodobně nesrozumitelné nebo jaký jeho závěr nemá být opřen o dostatečné důvody, případně jakým způsobem mělo být vedeno dokazování před správními orgány. Toto rozhodnutí přitom *prima vista* netrpí vadami (včetně nepřezkoumatelnosti), které by musely vyústit v jeho zrušení v rámci soudního přezkumu. Ani tato kasační námitka tak není důvodná.

[22] Co se týče odkazu stěžovatele na kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., tedy zmatečnost řízení před soudem, zde se stěžovatel omezil jen na pouhé konstatování jeho existence, aniž by však alespoň v obecné rovině uvedl, v čem tuto zmatečnost spatřuje. V tomto případě se tedy vůbec o kasační námitku nejedná. I v případě zmatečnosti řízení před krajským (městským) soudem sice kasační soud není vázán důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), avšak obsah předloženého soudního spisu žádnou takovou vadu, o níž se zmiňuje § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neindikuje.

[23] Pokud jde o námitky nezákonnosti napadeného rozsudku, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], ty se koncentrují proti způsobu, jakým městský soud užil své moderační oprávnění, vyplývající pro něj z ustanovení § 78 odst. 2 s. ř. s. Zdejší soud přitom již v předcházejícím rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 2 As 102/2013-31, konstatoval, že procesní podmínky pro moderaci uložené pokuty byly splněny; podrobně též vyložil, co je její podstatou a upozornil, že užití diskrečního oprávnění je možné pouze v situaci, kdy napadené správní

rozhodnutí z hlediska zákona obstojí (postup městského soudu tedy mimo jiné koreluje s výše uvedenými závěry o existenci deliktní odpovědnosti stěžovatele za spáchání předmětných správních deliktů). Z hlediska kasačního přezkumu napadeného rozsudku je pak vhodné připomenout názor zdejšího soudu (vyslovený rovněž v předcházejícím rozsudku), že *„v řízení o kasační stížnosti (...) Nejvyšší správní soud nemá obdobné oprávnění jako krajský (zde městský) soud vůči správnímu orgánu a výši pokuty nově stanovenou krajským (zde městským) soudem již nemůže nahradit pokutou podle svého uvážení. Ve vztahu k diskreci krajského (městského) soudu je pak oprávněn hodnotit pouze to, zda krajský (městský) soud nepřekročil zákonem stanovené meze svého uvážení, nevybočil z nich nebo volné uvážení nezneužil, či zda je jeho úvaha přezkoumatelná a logicky nerozporná“*.

[24] Stěžovatel v kasační stížnosti vyjadřuje nesouhlas s korekcí uložené pokuty, neboť má za to, že z výpočtu provedeného městským soudem není zřejmé, proč neměl být v dobré víře právě v období od 29. 4. 2004 do 30. 6. 2004, ve vztahu ke skutku vymezenému v bodu 1. výroku rozhodnutí ČIŽP, respektive v období od 29. 4. 2004 do 31. 12. 2004, pokud jde o skutek popsaný v bodu 2. výroku rozhodnutí ČIŽP. Toto tvrzení je nutno zcela odmítnout, neboť městský soud východiska své úvahy o způsobu moderace popsal v odůvodnění napadeného rozsudku zcela srozumitelně, což platí i pro samotný algoritmus provedeného výpočtu korigovaných pokut. V úvaze, že nejpozdějším momentem, od kterého již stěžovatel s jistotou nemohl být v dobré víře, je právě datum 29. 4. 2004, se městský soud odrazil od závazného právního názoru, který mu zdejší soud předestřel ve zrušujícím rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 2 As 102/2013-31. Nejvyšší správní soud za tehdejšího skutkového stavu dovodil, že nejpozději dne 29. 4. 2004 se stěžovatel prokazatelně dozvěděl, že jeho činnost koliduje se zájmem na environmentální ochraně dané lokality; jakkoli zdejší soud nevyloučil, že se tak mohlo stát i dříve, není možné městskému soudu spravedlivě vytýkat, že i on vzal toto datum z hlediska trvání dobré víry za nejzazší možné; tento přístup je navíc pro stěžovatele nejpříznivější. Má-li snad stěžovatel za to, že jeho dobrá víra trvala déle, tedy že se o protiprávnosti svého jednání dozvěděl později než dne 29. 4. 2004, pak je podstatné, že tímto způsobem svou stížnostní argumentaci neformuloval, natož aby k takovému tvrzení předložil relevantní důkazy.

[25] Pokud jde o zvolený algoritmus výpočtu, městský soud především implicitně nepovažoval výši pokut původně uložených za správní delikty ve smyslu ustanovení § 88 odst. 1 písm. f) a n) zákona č. 114/1992 Sb., za nepřiměřenou, bylo-li by bylo ovšem postaveno najisto, že se stěžovatel postihovaného jednání v obdobích uvedených ve výroku 1. a 2. rozhodnutí ČIŽP skutečně po celou dobu dopouštěl vědomě. Jelikož však v obou případech bylo možné považovat tuto vědomost stěžovatele za prokázanou pouze v omezeném časovém rozsahu, přistoupil k odpovídajícímu snížení těchto pokut. Postupoval přitom tak, že částky původně uložených pokut vydělil celkovým počtem dnů, po které protiprávní jednání stěžovatele trvalo, čímž získal pokutu odpovídající jednomu dni. Tuto částku (po zaokrouhlení na celé číslo) vynásobil počtem dnů, po které stěžovatel již nemohl být v dobré víře, že stavební povolení v sobě zahrnuje i potřebná povolení a souhlasy. V případě skutku popsaného v bodu 1. výroku rozhodnutí ČIŽP se tedy jednalo o podíl hodnot 70 000 (žalovaným uložená pokuta) a 274 (celkový počet dnů, po který byla stavba realizována bez výjimky ze zákazů ve zvláště chráněném území), který po zaokrouhlení na celé číslo činí 255 (Kč). Po vynásobení „denní“ hodnoty 255 počtem dnů,

po které stěžovatel nebyl v dobré víře (tj. číslem 63), vychází částka 16 065 Kč. Obdobně, pokud jde o skutek vymezený v bodu 2. výroku rozhodnutí ČIŽP, vypočetl městský soud podíl hodnot 25 000 (uložená pokuta) a 438 (celkový počet dnů, po který byla stavba realizována bez výjimky ze zákazů v ochranném pásmu zvláště chráněného území), který po zaokrouhlení činí 57 (Kč). Vynásobením této „denní" hodnoty (57) počtem dnů, po které nemohl být stěžovatel v dobré víře (tj. číslem 247) vychází částka 14 079 Kč. Součet obou částek a částky 75 000 Kč (tj. pokuty uložené za skutek uvedený v bodu 3. rozhodnutí ČIŽP) činí 105 144 Kč, jak se uvádí ve výroku II. napadeného rozsudku. Nejvyšší správní soud považuje tento zvolený postup za zcela transparentní, srozumitelný a z věcného hlediska obhajitelný. Jestliže současně stěžovatel úspěšně nenapadl ani délku období, kdy mělo protiprávní jednání trvat, ani délku období, po kterou u něj měla či neměla být přítomna dobrá víra (jeho argumentace je, jak již bylo opakovaně konstatováno, založena na tvrzení, že není za spáchání předmětných deliktů vůbec odpovědný, což však již bylo výše vyvráceno), není důvod výpočet moderovaných pokut provedený městským soudem jakkoli zpochybňovat. Lze tak uzavřít, že ani kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. není naplněn.

[26] Co se týče bodu 3. výroku rozhodnutí ČIŽP, jímž byla stěžovateli uložena pokuta ve výši 75 000 Kč a na kterou městský soud moderační oprávnění podle § 78 odst. 2 s. ř. s. neaplikoval, Nejvyšší správní soud připomíná, že i v tomto směru byl městský soud vázán právním názorem vysloveným v rozsudku ze dne 24. 7. 2015, č. j. 2 As 102/2013-31, ve spojení s procesně předcházejícím rozsudkem ze dne 9. 12. 2011, č. j. 2 As 26/2010-98. V nich Nejvyšší správní soud vyslovil, že stavební povolení nemůže nahradit žádný ze správních aktů vydávaných na úseku environmentální ochrany. Povolení ke kácení dřevin je předmětem samostatného správního řízení, zahajovaného k žádosti vlastníka pozemku či nájemce pozemku se souhlasem vlastníka, nicméně stavební povolení a rozhodnutí o žádosti o povolení kácení dřevin se vzájemně nijak nepodmiňují a na sobě závislé nejsou. Nejvyšší správní soud přitom v odůvodnění prvně zmiňovaného rozsudku výslovně uvedl, že *„je přesvědčen, že v § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. předpokládaný povolovací mechanismus je stanoven zcela srozumitelně a má být znám každému, kdo z titulu svého podnikatelského oprávnění provádí činnost, při níž mohou být z její povahy ohroženy zájmy tímto ustanovením chráněné; pokud tomu tak není, nemůže se neznalosti příslušné právní úpravy dovolávat jako okolnosti vylučující deliktní odpovědnost, ani jako okolnosti polehčující, neboť povinnost seznámit se s příslušnou právní úpravou vyplývá právě z povahy jím vykonávané činnosti. Žalobcem tvrzená (a městským soudem akceptovaná) dobrá víra, že stavební povolení reflektuje environmentální zájmy, se tak z povahy věci může upínat pouze k udělení výjimek a souhlasů s prováděním stavby ve zvláště chráněném území a jeho ochranném pásmu, tedy na skutky, které byly popsány v bodech 1. a 2. výroku rozhodnutí ČIŽP, nikoli ale již k jednání, které bylo popsáno v bodu 3. výroku (tedy k neoprávněnému vykácení 93 ks stromů a 3690 m2 keřů).*" Z uvedeného je zcela evidentní, že v otázce odpovědnosti stěžovatele za spáchání správního deliktu uvedeného ve výroku 3. rozhodnutí ČIŽP i v otázce nemožnosti vztažení dobré víry stěžovatele na toto jednání, byl městský soud vázán závazným právním názorem, vysloveným zdejším soudem v předcházejícím rozsudku. Městský soud tento právní názor respektoval, a postupoval tak zcela v souladu s požadavkem ustanovení § 110 odst. 4 s. ř. s. Jelikož stěžovatel nenamítá, že městský soud tento právní názor nerespektoval (pouze s tímto názorem polemizuje), je v tomto rozsahu kasační stížnost opět nepřípustná podle § 104 odst. 3 písm. a) věta za středníkem s. ř. s.

[27] Vzhledem tedy k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, nezbylo mu, než ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. rozsudkem zamítnout.

[28] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly. Nejvyšší správní soud proto v jeho případě rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu